

SLOVENE

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejemaj mesečno . . . 1'70
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

== Inserati: ==
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . po 18 v
 za dvakrat . . . " 15
 za trikrat . . . " 13
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oglasila, zabavale, osmrtnice itd.:
 enostolpna pettivrsta po 2) vin.
 == Poslano: ==
 enostolpna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vojni red

== Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograke 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Stara Srbija bo kmalu popolnoma zasadena. — 4000 Srbov ujetih.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Vzhodno od Trebinja smo odbili močan črnogorski napad. Sovražnik je imel velike izgube. Tiste avstrijske čete, ki prodirajo od Užice proti jugu, so prekoračile včeraj pol pota, ki vodi v Novo Varoš. Severnovzhodno od Ivanjice smo vrgli sovražnika iz več postojank na greben Černovo.

Nemške divizije generala pl. Kövesza so potisnile Srbe nazaj v ozemlju Stolove Planine. Vzhodno od tam so si priborile c. in kr. vojne sile pristop na Krnjo Jeljo in na Pogled. V Trsteniku smo ujeli 1000 Srbov, v Vrnjačkem, južnozahodno od Trstenika, so popustili Srbi neko vojno bolnišnico s 1000 ranjenimi vojaki in častniki in z enim zdravnikom.

Armada generala pl. Gallwitza se bojuje severnovzhodno od Brusa in ob severnovzhodnem gorovju Jastrebac.

Bolgarske sile so prekoračile pri Aleksincu Moravo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. novembra. Wolffov urad poroča iz velikega glavnega stana:

Zasledovanje Srbov v gorovju južno od zahodne Morave je dobro napredovalo. Ujetih je nad 4000 Srbov.

Armada generala Boladževa je prekoračila Moravo na več mestih. Najvišje vojno vodstvo.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija. (K. u.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba dne 9. novembra iz-
 vaja:

Naše armade zasledujejo premagane sovražne armade na levem bregu Morave. Vsak dan najdemo nov plen v zasedenih mestih v dolini Morave in ob železnici Morave.

Današnji plen: 4 brzostrelne havbice, 8 brzostrelnih topov s pripadajočimi vozovi streljiva, nekaj strojnih pušk s pripadajočimi konji, 4 težki in 5 lahkih popolnoma novih žarometov in 800 ujetnikov.

Na železniški progi pri Aleksincu smo našli 400 železniških voz in zopet pri Grdeljici (do 15 km južnovzhodno od Leskovca) 10 lokomotiv in 401 železniški voz, med njimi jih je bilo 50 naloženih z različnim blagom.

× × ×

Črnogorsko uradno poročilo.

Pariz, 9. novembra. Iz Cetinja se poroča naslednje črnogorsko poročilo z dne 7. novembra: Avstrijska ofenziva se nadaljuje na hercegovinski fronti in ob Drini. Vsi napadi so bili odbiti.

Položaj srbske armade.

Četrtna artiljerija izgubljena.

Berlin, 11. novembra. »Ruscoe Slovo« poroča, da je srbska armada izgubila že četrtno svojega topništva. Armade Gallwitza, Kövesza in Boadževa obkoljujejo Srbe; nevarnost je velika.

Sofija, 11. novembra. Poražene srbske armade se umikajo v največjem neredu proti Kuršumlji, Prokoplju in Prištini.

Srbska armada v kritičnem položaju.

Berlin. »B. z. a. M.« poroča: Srbsko umikanje je postalo kritično. Umikalnih črt imajo tako malo na razpolago, da prodiranje zaveznikov v obliki velikih klešč vedno bolj stiska Srbe.

Kako so zavzeli Giljani.

Dunaj. Vojaški krogi pripisujejo največjo važnost prodiranju Köveszove armade južno od Požege in Čačeva in zavzetju Giljanov južno od Prištine po Bolgarih. Srbija poizkusi najbrže prodreti na jug, če se to ne posreči, bodo prisiljeni na malo vojsko v gorah. V obeh slučajih pa ni več v nevarnosti naš glavni namen, da se doseže zveza s Carigradom. Boji ob čr-

nohorski meji se povsod ljuto bijejo. Velike vrednosti je, ker se je, kakor se je poročalo, prodrla glavna sovražna postojanka pri Trebinju, ker pridobimo tako pot v Nikšić. Poročila, da iz Italije izkrcavajo čete na črnogorskem obrežju, še niso potrjena in tudi niso verojetna. Večja izkrcavanja so mogoča le ob albanskem obrežju, a dvomi se, da bi to Italijani storili, ker se ozirajo na Grško.

Razorožitev srbske armade.

Pariz, 10. novembra. »Echo de Paris« poroča iz Aten: Finančni minister Dragumis je včeraj izjavil nekaterim časnikarjem, da grška diplomacija s skrbjo zre na možnost, da bi mogle biti srbske čete vržene od bolgarskih, nemških in avstrijskih čet na grška tla. Vsled nevtralnosti bi morala Grčija Srbe in njihove zaveznike razorožiti. Srbe se da razorožiti, toda kako zaveznike?

Premestitev srbskega glavnega stana.

London, 11. novembra. (K. u.) »Times« poroča iz Londona 8. t. m.: Srbski glavni stan je premeščen v Raško, severnovzhodno od Novega Pazarija.

Dovoz streliva po Donavi.

Lugano. »Corriere della Sera« poroča iz Bukarešte: Nemci in Avstriji vozijo po Donavi v Bolgarijo in Turčijo vsak dan velike množine streliva, ki ga izkrcavajo v Vidinu in Ruščuku. Poleg streliva vozijo tudi avtomobile in tovarne voze.

Srbska vlada v Mitrovici.

Rotterdam, 11. novembra. Srbska vlada se je nastanila v Mitrovici. Bukarešta, 11. novembra. Diplomatični zastopniki tujih držav bivajo sedaj v Mitrovici, kjer je tudi srbska vlada.

Kralj Peter na begu.

Iz vojnege tiskovnega stana: Kralj Peter je bil 1. novembra še v Jagodini; tam je bil navzoč pri paradi šumadijske divizije. Ta divizija se je skrcila iz štirih na en polk. 5. novembra je kralj šel skozi Kruševac, odkoder je bežal dalje proti Kuršumlji.

Naše ujetnike prepeljali iz Srbije v Italijo?

Dopisnik »N. Fr. Presse« poroča: Povsod poizvedujem po naših vojnih ujetnikih. Najbolj verjetno je, da so jih prepeljali v Italijo. En del ujetnikov so že za časa, ko je divjal legar, spravili na Grško.

Prejšnji avstrijski poslanik zopet v Belgradu.

Budimpešta. Baron Giesl se je pripeljal v Belgrad, kjer je s svojo ženo obiskal palačo avstrijskega poslanstva. Doznan je, da so preiskali njegovo pisalno mizo.

× × ×

Poraz Francozov pri Valandovu.

Sofija. Pri Valandovu so bili Francozi popolnoma premagani. Bolgari so vrgli Francoze s sijajnim bajonetnim napadom.

Laška brezobzirnost proti prebivalstvu v Izgube Francozov v Macedoniji.

Atene. Iz Soluna se poroča o bojih Francozov z Bolgari:

Boji v Krivolcu, ki so divjali od 3. do 5. novembra z največjo ljutostjo, so po 24 urnem odmoru zopet pričeli. Tudi na črti Rabrovo se nadaljujejo boji. Tu se bore tudi angleške čete. Večji boji se bijejo od 8. t. m. pri Valandoru med Francozi in Bolgari; obe stranki razpolagata z velikim številom topov. Zdi se, da položaj francoških čet ni ugoden. Neko angleško poročilo priznava, da je uvedla neka bolgarska divizija 25.000 mož uspešno obkoljevalno pomikanje in da močno pritiska na francosko bojno črto. Francozi se na tem bojišču umikajo. Francozi so imeli zelo težke izgube, kar dokazujejo vlaki z ranjenci, ki neprestano dohajajo v Solun. Dozdaj leži v Solunu na bolniških ladjah nad 3000 francoskih vojakov, a neprestano dohajajo novi vlaki z ranjenci.

Število padlih je zelo veliko, ker Bolgari brezobzirno nastopajo. Nevoljo vbu-

ja, ker pošiljajo Angleži Francoze na celi bojni črti prve v ogenj. Francozi prodirajo radi neugodnega vremena in slabih cest z veliko težavo.

Francozi o Srbih.

Pariz. (K. u.) Časopisje, ki je pisalo še pred dnevi, da je položaj Srbije ugoden, priznava po padcu Niša, Kraljeva in Kruševca, da se bliža odpor Srbov koncu. Vojaški pisatelji izvajajo, da je z dohodom avstrijskih čet v Ivanjico in z velikimi uspehi Köveszove armade južno od Kraljeva odrezana glavna sila srbske armade od svoje zadnje umikalne črte v Črnogoro. Odprta ji je le še cesta v Mitrovico, po kateri lahko beži v Albanijo.

Bolgari prelili prvič angleško kri.

Lugano. Magrini je brzojavil 8. t. m. iz Soluna listu »Secolo«: V soboto so prelili Bolgari prvo angleško kri. V bojih pri Dojranu so izgubili Angleži veliko mrtvih in ranjencev. Srbsko glavno mesto so premestili v Mitrovico. Srbski zastopnik v glavnem stanu generala Sarraila je izjavil Magriniju, da se mu ni že štiri dni nič poročalo iz Stare Srbije.

× × ×

Grška dobrohotnost — ententi.

Rotterdam, 10. novembra. Reuterjev urad poroča iz Pariza: Grški poslanik Romanos je izročil Cambonu depešo svoje vlade, ki pravi: Ministrski predsednik zagotavlja, da je naša trdna volja nadaljevati svojo nevtralnost. Dalje zatrjuje, da bomo napram ententi dobrohotnega mišljenja. Izjava nove vlade glede prijateljskega občevarja v vprašanju ententinih čet v Solunu je odkrita. Grška vlada pregledoboko čuti, kaj je dolžna ententi za poprejšnje varstvo, kakor da bi se za mrvice mogla oddaljiti od te svoje smeri. Vsled tega upa vlada, da ne bodo trpela prijateljska čustva entente napram Grški, če neprijazna poročila namenoma razširjajo vesti, da bi razdrle prijateljske vezi med njo in Grčijo.

Pakt med Grčijo in Bolgarijo.

Lugano, 10. novembra. »Idea Nazionale« poroča iz diplomatskega vira, da resnično obstoji dogovor med grško in bolgarsko vlado. Grčija dobi za svojo politiko Albanijo in po potrebi še bolgarsko vojaško pomoč.

Pritisk na Grčijo.

Berlin, 9. novembra. »Daily News« poroča, da ententa zdaj zelo pritiska na Grčijo, in sicer nele z vojaško silo, nego tudi s svojo gospodarsko močjo. Grški trgovci ne morejo dobiti v Londonu ladij za svoje blago. Angleške ladje ne smejo voziti premoča v Grčijo.

Atene, 10. novembra. (»Agence Havas«.) Pred kratkim je grška vlada prosila pri ententi za nov 40milijonski znesek. Ententine vlade so naklonjene tej prošnji.

Poostreno obsedno stanje.

Bazel, 10. novembra. »Anzeiger« poroča iz Aten, da je vlada poostрила obsedno stanje. Časopisje je pod vojaškim nadzorstvom. Grčija je odločena za zadnje korake, da obvaruje pred vsakomur svojo nevtralnost.

Grčija in Bolgarija.

Berlin, 11. novembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Sofije: Novi ministrski predsednik Skuludis je rekel bolgarskemu poslaniku v Atenah, da želi prijateljskih vezi med obema državama. O nastopu proti Bolgariji ne more biti niti govora.

Razpust grške zbornice?

Atene, 10. novembra. »Embros« poroča, da je kralj danes podpisal dekret za razpust zbornice.

Genf, 11. novembra. Lyonski list »Progres« poroča iz Aten: Potrjuje se, da je sklenila vlada razpustiti zbornico. Nove volitve so določene za 19. december.

Mobilizacija v Grčiji.

Berlin, 11. novembra. »Lokalanzeiger« poroča po »Corriere della sera« iz Aten, da se mobilizacija nadaljuje.

Venizelos ne jenja.

Düsseldorf, 10. novembra. »General-anzeiger« poroča iz Londona: »Star« ove-

mu dopisniku je rekel Venizelos, da je odločen nadaljevati svojo agitacijo proti »nesrečni politiki krone«. Po razpustu zbornice bo vpriporil agitacijska potovanja po Grškem.

Razburjenje med grškimi politiki.

Atene, 12. novembra. (Kor. u.) »Agence Havas«: V političnih krogih vlada razburjenje. Zboroval je ministrski svet, ki se ga je udeležil tudi načelnik generalnega štaba Dosmanis. O razpustu zbornice še niso sklepali.

Skuludis razpolaga z malo večino v grški zbornici.

Basel, 12. novembra. (Kor. ur.) »Baseler Nachrichten« poročajo iz Aten:

Neon Asti je poizvedel iz političnih krogov, da je izstopilo iz Venizelosove stranke 27 poslancev. Skuludisova vlada bo zato razpolagala v zbornici z malo večino.

× × ×

Kitchener v Atenah.

Genf, 9. novembra. Po sklepu francoske senatne komisije za zunanje zadeve namerava iti Kitchener v Solun ter se potem sniti z grškim vojnim ministrom Janakica ter Kundiurriotisom, da dobi gotova pojasnila o obljubi glede nadaljne dobrohotne nevtralnosti, ki jo je podal novi ministrski predsednik Skuludis.

Kodanj, 10. novembra. »Berlinske Tiden« poročajo iz Haaga: Tu se je namignilo od neke Angliji prijazne strani, da Kitchenerjeva pot na vzhod ni toliko vojaškega kakor diplomatičnega značaja. Njegova naloga je, da pojasni grškemu generalnemu štabu, da vse ententine že započete priprave popolnoma krijejo Grčijo pred vsako nevarnostjo v slučaju, če izpolni svojo dolžnost do Srbije.

Hamburg, 10. novembra. »Hamburger Zeitung« poroča iz Londona: Lord Kitchener je z novimi ponudbami na poti v Atene, kjer bo vsprejet od kralja. Do tedaj počiva vse delo poslanikov v Atenah.

× × ×

Bratianu o rumunski politiki.

Bukarešta, 7. novembra. V kratkem se zbere rumunski parlament k rednemu zborovanju. Bratianu je zato poklical k sebi senatorje in poslance, da bi jim dal navodila. Poklical jih je op skupinah na posvet, kjer je obrazložil položaj.

Bratianu je naglašal, da šteje v dolžnost, da je mala Rumunija s posebno pazljivostjo sledila poteku dogodkov na Balkanu, da bi ob ugodnem trenutku mogla nastopiti za svoje koristi. Velike države so imele uspehe in neuspehe, pa so ostale. Če pa malo državo doleté neuspehi, potem je uničena. Zgled sta Belgija in Srbija. Bratianu se noče spustiti v nevarno igro. Pripozna, da so se v gospodarskem oziru zgodile napake, toda to je bilo nujno, ker so gospodarske razmere v tesni zvezi z zunanjo politiko.

Glede popustljivosti napram hujšakem je stvar boljša kakor se zdi. On je bil misli, da je umestnejše potrpljenje kakor pa strogost. (V Italiji je bilo isto načelo, a potem . . . Op. ur.) Uspeh je pokazal, da je imel prav, ker so se agitacije legio-
 našev popolnoma razblinile. Somišljeniki ministrskega predsednika ter konservativci soglašajo v svojih listih s stališčem Bratianujev.

Pobijanje šip.

Bukarešta, 11. novembra. Preteklo noč so bile pobite šipe nemškemu konzulatu v Galacu. Policija išče krivce.

Konservativci za osrednji vlasti.

Bukarešta, 11. novembra. Sekcija konservativne stranke v Jassy je odposlala odposlanca k Marghilomanu z zahtevo, da kategorično izjavi za nastop Rumunije ob strani osrednjih držav.

Socialisti za nevtralnost.

Bukarešta, 10. novembra. V nedeljo in ponedeljek je bil tu kongres rumunskih socialistov, ki je protestiral proti temu, da bi se Rumunija vdeležila vojske.

Socialisti so proti vsaki politiki, ki bi mogla zaplesti Rumunijo v vojni ples. Ne

sme se nihče dati zapeljati od razpoloženja, ki vlada v Bukarešti. Ves delavski rod, ves narod je odločno proti politiki hujskačev.

Omahljivi prijatelji entente.

Lugano, 9. novembra. »Corriere« poroča, da so postali rumunski ententini prijatelji omahljivi.

Rumunija le prisiljena nastopiti.

Rotterdam, 9. novembra. Petrogradski dopisnik piše v »Times«, da pričakujejo v Rusiji po zanesljivih poročilih, da se Rumunija iz tehničnih in geografskih ozirrov ne udeležijo balkanske vojske. Rumunija se ne bo borila proti ententi, ako je Nemčija ne bi z orožjem v to prisilila. Zato treba poslati na Balkan velike sile, da ne bi nemško-bolgarske čete Rumunije prisilile pridružiti se njihovi koaliciji.

Novi laški napor za osvojitve Gorice. Vsi navali odbiti.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. novembra. (K. u.) Uradno se razglša:

Italijani so zopet ponovili svoje napore, da vzamejo Gorico. Med odmorom po tretji bitki ob Soči so uvrstili nadomestno moštvo in zbrali nadaljne čete na Goriškem. Včeraj so pričeli z močnimi silami splošno napadati na celi bojni črti po večurni luti artiljerijski pripravi od Plavi do Griže Brda. Hrabri branilci so zopet odbili vse naskoke deloma z ognjem, deloma v vročem meteu z najtežjimi izgubami za sovražnika, katerega napadalo veselje je med večernim neurjem za ta dan popolnoma oslabilo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 12. novembra. (K. u.) Laški generalni štab je poročal 10. novembra:

V Judikariji je artiljerija sovražnika živahno obstreljevala naše postojanke na Monte Lavaneh, Monte Malino in Cisina Palone, a naše baterije so z dobro merjenim ognjem uspešno se borile z njo. V zgornji dolini Cordevole so se z veliko odločnostjo nadaljevale naše ofenzivne operacije. Naše čete so krepko napadle povprečno nad 2000 merov visoko gorovje med vrhovi Sief in Settsass. Posrečilo se jim je, da so je prekoračile na več točkah. Na bojni črti ob Soči je bil odbit sovražni napad na Mrzlem Vrhu in so se drzno napadale sovražne utrdbe. V odseku pri Plaveh se nadaljuje akcija naše artiljerije. Naša letala so metala včeraj bombe na železniški postaji Štanjel in Nabrežino in na druga vojaška poslopja na Kraški visoki planoti.

Ob soški fronti.

Iz vojnega tiskovnega stana poročajo poročevalci z dne 11. novembra: Na vseh vernih duh dan je bil artiljerijski ogenj v Gorici posebno ljut. V okolici pokopališča so šlepetale šipe kakor ob potresu. Nobena lučica ni gorela na grobeh, nihče ni prinesel venca, kajti na pot, ki vodi na pokopališče, so padale laške granate. Ali prebivalstvo je kljub temu ostalo mirno in v mestnih prodajalnah lahko dobi vsakovrstne reči, kakor verižice, prstane, krizice, ki so napravljeni iz delov granat, ki so padle zadnje dni v mesto. V cvetličarnah stajajo cvetlice in klinčki v praznih granatah.

Mali kraji, ki leže ob Soči v območju laškega ognja, so zelo trpeli. V Sovodnju so pred kratkim italijanske granate preselele ljudi, ki so kopali krompir, pa so kljub svarilom vojakov nadaljevali svoje delo, čeprav so letele granate nad njih glavami. V Orhovju je padla granata v skupino otrok, ki so se igrali. V trenutku je zagrnil vse oblak zemlje, pa razen nekaj lahkih poškodb se jim ni ničesar zgodilo. V Rupji je laški artiljerijski ogenj popolnoma porušil šolo; tudi tovarniški prostori so težko poškodovani. Ena granata je padla predvčerajšnjim v neko kmečko hišo, ko je ravno šest otrok kosilo. Hiša je bila razbita, ranjena pa je bila samo ena oseba. V Miren streljajo Italijani z 28 cm granatami, v Gabrije, Podgoričico in Bilje pa s 15 cm granatami.

Solkan, mal kraj s 3400 prebivalci, ki leži severno od goriškega kolodvora, ni več v območju sovražne artiljerije. Samo semtretje zaide kaka pogrešana granata, vendar je od 450 hiš poškodovanih doslej samo šest. Te dni je plaval nad Solkanom francoski letalec in vrget bombe, ki so ubile tri civilne osebe.

Št. Maver je trpel veliko več, ker je bil pri obstreljevanju Sv. Gore deležen mnogih strelcev. V Store je padlo 200 laških granat. Prebivalci so med streljanjem pobegnili v zemeljske luknje. Celo vrsto malih krajev je italijanska artiljerija požgala.

V vseh teh krajih se ne nahajajo niti vojaštvo, niti vojaške naprave. Naše postojanke leže samoobsebi umevno daleč proč od teh naselbin, tako da je brezobzirnost italijanskega postopanja v teh ob-

Rekvizicija kovin.

Bukarešt, 9. novembra. Ministrski posvet je sklenil, da se mora vojaški upravi naznaniti vsa količina gotovih kovin, posebno pa železa. Vojni minister je pooblaščen, da vpelje v ta namen rekvizicijo do gotove množine, po porabi tudi popolno. Hkratu je posvet sklenil zapleniti vsa vodna vozila.

Rumunija ne pojde proti Rusiji.

Curih, 10. novembra. »Secolo« poroča iz Bukarešte, da je Bratianu izjavil zastopnikom zbornice večine, da je neresnična vest, da bo marširala Rumunija proti Rusiji. Rumunija je po pogodbi vezana, da ohrani napram nji dobrohotno nevtralnost.

mejnih kraji, kjer izvršujejo svoje »odrešenje« z granatami na neutrjene kraje, vse obsodbe vredno.

Lahi mečejo bombe.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Je pač že tako, da se ne moremo več veseliti lepih, tihih jesenskih solčnih dni, ne da bi nas motili sovražni letalci, ki postajajo čimdalje bolj drzni in mečejo bombe proti vsem določbam mednarodnega prava na popolnoma neutrjene in v nikakoli zvezi z vojaštvom stoječe kraje, kot da bi bile jabolke. V torek, dne 9. t. m., se je pojavilo nad goriško vipavsko dolino zopet več sovražnih francoskih letalcev. Našim obrambnim topovom je bilo obstreljevanje otežkočeno, ker so se letalci skrivali v bele jesenske oblake, s katerimi je bilo nebo prevlečeno. Metali so več bomb, na več krajih. Med drugim so metali bombe zopet v smeri na vas Polje v Rihemberku, dalje, kakor se je doznalo iz dvigajočih se stebrov dima, v smeri proti Sv. Katarini nad Rihemberkom. Ena bomba je padla blizu šole na Berjah, ravno ko je imel č. g. kaplan rihemberški Ciril Sedej krščanski nauk. Razen da je oklestila nekaj trt ni napravila nobene škode. Najbrže je bila namenjena vlakom, ki je ravno isti čas prihajal po progi vipavske železnice. — Tudi naši letalci razvijajo živahno delavnost in delajo pridno Italijanom po sete.

Bombe na Branico.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Z Branice. Dne 9. t. m. ob 11. uri 45 minut je priplul od Krasa sem laški dvokrili zrakoplov. Obstreljevan je bil od naših. V teku pet minut je vrget na Branico deset bomb. Ena se ni razpočila. Ljudje so se poskrili po kletih. Nesreče ni bilo.

Delo naših in italijanskih letalcev.

Dunaj, 11. novembra. (Kor. ur.) Bombardiranje Benetk, katero so izvedli naši pomorski letalci, ob kateri priliki je bil žal porušen tudi umetniško dragoceni stropni svod tik kolodvora stoječe cerkve San Maria degli Scalzi, — je dalo v Italiji, kakor je bilo tudi pričakovati, povod za živahne tožbe proti našemu »barbarstvu«. Dan za dnem je odmevalo časopise v kraljestvu več ali manj pristnega ogorčenja. Temu nasproti bodi tole pribito: Italijanski letalci dne 24. in 25. oktobra niso le bombardirali tovarn v Piranu in Miljah, kakor poroča komunike Agenzie Stefani z dne 31. oktobra, marveč so 24. oktobra metali bombe tudi na odprto in neutrjeno mesto Trst. Posebno so ta dan, bila je nedelja, pri belem dnevu bombardirali sprehajališče pri Sv. Andreju, ki je daleč proč od vsakega vojaškega objekta ter zlasti od nedeljah številno obiskovano od tržaškega občinstva; o tem je bilo ubitih troje nedolžnih sprehajalcev in mnogo ranjenih. Vrh tega so italijanski letalci 28. oktobra in 5. novembra metali bombe na cesarski grad Miramar, ki je istotako zelo oddaljen od vsakega vojaškega objekta. Nasprotno so pa Benetke, ki so jih naši pomorski letalci napadli ponoči, na kopnem in na morju močno utrjena vojna luka, katere utrdbe krijejo za seboj veliko število važnih sovražnih vojaških objektov. Samo proti tem objektom, torej proti fortom, arzenal, tovarnam in kolodvorom so se obračali napadi naših letalcev, nikdar pa proti kake kulturne in svrhom služeči ali umetniško in zgodovinsko važni zgradbam, zlasti pa ne proti cerkvam, v kolikor je bilo dokazano, da jih sovražnik ne uporablja v vojne svrhe. Posebno notranjemu beneškemu mestu in njegovim umetniškim spomenikom so naši letalci vedno skrbno prizanašali. Da je letalska bomba zadela in poškodovala cerkev San Maria degli Scalzi, ki leži tik centralnega kolodvora, je sicer obžalovanja vreden slučaj, kateremu se pa pri letalskih napadih, posebno ponoči ali v mraku, nikdar ni mogoče ogniti in zanj tudi ne more biti odgovoren noben letalec.

Torpediranje »Ancone«.

Lugano, 11. novembra. K torpediranju italijanskega prekomorskega parnika »Ancone« poroča »Corriere della Sera«: »Ancone« je neki avstrijski podmorski čoln torpediral. V Neaplju je ta vest povzročila veliko pobitost. Govori se o mnogih mrtvih in nenadnem potopu. »Ancona« je minuli petek zapustila Neapelj ter je bila namenjena v Newyork. Ladja je imela 412 potnikov I. razreda in 329 drugega razreda. Moštvo je šlo 160. oseb. Med potniki se je nahajal tudi neapeljski princ Cassina. Druga poročila pravijo, da je večina potnikov rešena.

Lugano, 11. novembra. V Neapelj so došla poročila, da je dospelo v Bizerto 270 rešenih oseb s parnika »Ancona«. Upajo, da so rešeni skoro vsi potniki. »Ancona« je bil moderen parnik in je imel 100 šalup. Na Malto je v eni šalupi došlo 46 oseb, v Kap Bon, vzhodno od Bizerte, pa 26 oseb. Podmorski čoln, ki je torpediral ladjo, je bil dolg okoli 100 m in je bil oborožen z dvema 76 mm topovoma.

Opomba: Po zanesljivih poročilih je skušal parnik »Ancona« ubežati. Podmorski čol je bil tedaj prisiljen, da se je poslužil topov.

Italijani proti Italijanom.

Inomost. »Tiroler Soldatenzeitung« piše o postopanju Italijanov proti civilnemu prebivalstvu v dolini Valsugana: Dne 9. oktobra so Italijani zaukazali ljudem v Renchich, da morajo nemudoma zapustiti svoje domove. Odredili so odgon teh siromakov proti Tercegnu in Borgu. To bi imelo izvesti 150 vojakov, ki so se 9. oktobra pojavili pri Sv. Ani. Ker so se pa morali umakniti, niso mogli izvršiti svoje naloge in tako so prišli odgnanci z najpotrebnejšimi malenkostmi namesto proti Borgu do naših postojank. Sedaj odrinejo čez Weitjoch v Pergine. Vseh skupaj je okoli 100 oseb. — Ko je nedavno prispelo 40 oseb s svojo živino na Glockenturm, je otvorila sovražna artiljerija na to skupino ogenj. Obstreljevala je tudi pot z Glockenturma proti Weitjochu. Pre-

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 11. novembra. Uradno se razglša:

Odbili smo ruski napad zahodno od Čartorijska. Zahodno od Rafalovke so vrgele avstro-ogrške čete, spremljane z ognjem nemških baterij, sovražnika ob Stiru nazaj. Ob tej priliki je ostalo v naših rokah 7 častnikov, 200 mož in 8 strojnih pušk. Sicer nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. novembra. (K. u.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Pri Kemmernu (zahodno od Rige) so bili odbiti včeraj trije napadi, ki jih je podpiral ogenj nemških ladij. Ponoči smo načrtoma in nemoteni po sovražniku umaknili svoje čete iz gozdov zahodno in južozahodno od Sloka, ker je deževje ozemlja v zadnjih dneh izpremenilo v močvirje.

Pri Bersemunde (južnovzhodno od Rige) se v našem ognju ni mogel izvesti nek sovražni napad. Ob nekem velikem protisunku smo ujeli nad 100 Rusov.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Položaj je neizpremenjen.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Podpirane po nemški artiljeriji so vrgele avstrijske čete Ruse iz Kosčuchnowke (severnovzhodno od železnice Kowel—Sarny) in iz postojank, ki se strnejo s prej imenovanimi južno od tam. Sedem častnikov, nad 200 mož, osem strojnih pušk je privedenih. Južno od železnice so se izjalovili ruski napadi.

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 8. novembra. Na Kurskem se je posrečilo, da so zasedli naši oddelki s sodelovanjem artiljerije pokrajino pri Frankendorfu (2 kilometra južno od Sloka) in da so napredovali južno od jezera Babit. Pri Mitavi so napredovale naše čete proti jugu in so zasedle črto Jaunsen, Oepi, zahodno od Uexküllä (8 km) vsa Dupeje. V nekaterih odsekih so udrli naši oddelki v prvo vrsto sovražnih jarkov. Vzhodno od jezera Demmen ljut boj artiljerije in pehote. S krepkimi napadi se je posrečilo, da so naše čete zasedle več črt sovražne postojanke pri vasi Huta Lizovska, ujele 400 vojakov in zaplenile strojne puške, katerih število še nismo dognali. Severno od reke Okonka, severno od Kolkov (11 km) smo vdrli v sovražno črto, zasedli smo utrjene postojanke, ujele 400 vojakov in zaplenili

bivalstvo je nad takim brezobzirnim postopanjem Italijanov ogorčeno ter prehaja trumoma k nam.

Italijanski finančni načrti.

Avstro-Ogrska ima svoje tretje vojno posojilo takorekoč pod streho. Seveda tudi nasprotniki ne zaostajajo. Rusko vojno posojilo je v teku, francoskega je pričakovati vsak dan. O italijanskem trenutno ni ničesar videti. Ker je ameriško posojilo v zlatu sklenjeno in ker je zakladni minister s kraljevim odlokom dobil dovoljenje za izdajo zakladnih bonov v višini 300 milijonov lir z enoletnim rokom v svrhu plačila vojnih dobav, — utegnejo biti za trenotek izven nujne sile. Italijanski parlament se kmalu snide in tedaj bomo pač kaj slišali o bodočem vojnem posojilu. Ob tej priliki bomo morda tudi kaj zvedeli o skrivnostnem finančnem načrtu, ki sta ga iznašla zakladni minister Carcano in finančni minister Daneo. Saj je mogoče, da sta si gospoda res kaj originalnega izmislila, a slavošpevi, ki jima jih v naprej pojo italijanski in nevtralni listi, so pač nekoliko smešni.

Francozi in Lahi.

Pariz, 12. novembra. (Kor. ur.) Časopisje naglašajo, da mora Italija brezpogojno nastopiti na Balkanu. »Temps« piše: Dvomimo zelo, da bi Lahi zdaj ob svojih mejah dosegli stvari, ki bi izpremenile položaj. Glavne svoje napore morajo osredotočiti na Balkanu, da ne podpro ž njimi le Srbije, marveč da koristijo tudi sebi, če zadržijo prodiranje Avstrijcev in Nemcev pri Adriji. Če zasedejo Valono Avstrijci ali pa Bolgari, je za vselej konec italijanske nadvlade na Jadranskem morju. Italija ne sme trpeti, da doseže na Balkanu premoč Avstrijci ali pa njeni zavezniki. Lastne koristi silijo Italijo, da pomaga četam na Balkanu.

Barzilaj se zopet vozi na bojno črto.

Rim. (Kor. ur.) Barzilaj se poda, kakor poroča »Tribuna«, zopet na bojno črto pri Gorici.

5 strojnih pušk. Ljut boj se traja. Pri vaseh Komarov in Kulikowice, južno od reke Okonka, se je razvil trdovraten boj. Nek napadalni poizkus južnovzhodno od Usziecka (17 km) severozahodno od Zaleszczyki ob Dnjestru) je bil odbit po našem ognju.

NIKOLAJEVIČ NA KAVKAZU.

Bukarešt, 11. novembra. Od zanesljive ruske strani se poroča: Prvo delo velikega kneza Nikolajeviča na Kavkazu je bilo, da je razpisal nabore. Te so mogli izpeljati le s silo, zato je došlo v okrajih Baku, Kars, Kirsijev in Tiflis do uporov. Cele polke so morali uporabiti, da so zadržali vstajo. Vsak dan so usmrtili na stotine upornikov. Med 17. in 25. septembrom se je izvršil na velikega kneza med potovanjem v Kirsijev napad. Na njegov avtomobil je padel strel, ki pa je zgrešil svoj cilj. Po tem ponesrečenem napadu je izbruhnil upor na Kavkazu še z večjo silo. S kavkaške fronte so poslali v ozadje močne sile, ki so napravile med uporniki med 3. in 13. oktobra strašno krvavo kopel. Pod takimi pogoji je nemogoče spraviti kavkaške čete na fronto.

ODSTOP MINISTRA KRIVOŠEINA.

London. (K. u.) »Daily Telegraph« poroča iz Petrograda: Liberalni listi sodijo, da pomenja Krivošeinov odstop zmago reakcije. Drugi dobri poznavalci pa sodijo, da le še Krivošein doseže najvišje ministrsko mesto.

PRED NOVIMI POGROMI V RUSIJI.

Petrograd. (K. u.) »Rječ« piše: »Pravi ruski ljudje«, takozvani »sto črnih«, so trdno prepričani, da se prično kmalu zopet pogromi. Koncem novembra nameravajo sklicati kongres, na katerem nameravajo predlagati, naj se razpusti duma.

ZBOROVANJE DUME.

Berlin. »Lokalanzeiger« poroča iz Rotterdama: Duma se skliče koncem novembra.

VISOKE ŠOLE V VARŠAVI.

Dunajski poljski tiskovni urad poroča 8. novembra: Iz Varšave se poroča: Ob krepkem sodelovanju nemških upravnih oblasti se je poljskemu naučnemu odboru v Varšavi posrečilo, da se je pravočasno organizirala in otvorila univerza in tehnična visoka šola. Po nemških oblastih izdani začasni statut določa za obe visoki šoli poljski jezik kot izključni učni in uradni jezik. Pravočasna otvoritev visokih šol je zahvaliti naklonjenosti avstrijske naučne uprave, ki je več profesorjem na poljskih visokih šolah v Galiciji dala dopust in jim omogočila sprejem učnih stolic v Varšavi. Lahko si je misliti radost prebivalstva, ki je moralo desetletja trpeti ruske visoke šole, katerih stališče je celo na Ruskem veljalo za najnižje. Že celo vrsto let so Poljaki obe visoki šoli strogo bojkotirali. Sluhatelji so bili večinoma ruski stipendisti.

IMENOVANJE KURATORIJ ZA VARŠAVSKE VIŠKE ŠOLE.

Varšava, 5. novembra. Za kuratorija poljske univerze in politehnik v Varšavi je bil imenovan član pruske gosposke zbornice grof Hutten-Czapski, ki upravlja cesarski grad v Poznaniu. Czapski je dodeljen generalnemu gubernalnemu uradu.

ZA NEDOTAKLJIVOST VERSKIH ČUSTEV.

Varšava, 5. oktobra. Varšavski generalni guverner je izdal odlok, da se Židov ne sme siliti, da bi imeli svoje trgovine odprte tudi ob sobotah in drugih židovskih praznikih, ako tega ne zahtevajo vojne okoliščine, t. j. prodajati morajo take le, če treba, le vojakom, ne pa civilnemu prebivalstvu.

NOVE RUSKE ČASTNIŠKE ŠOLE S SKRAJŠANO UČNO DOBO.

Švedski listi poročajo iz Petrograda: Dokonca tekočega leta se otvori na Ruskem šest vojnih šol za izobrazbo častnikov v skrajšanem učnem redu; najbrže bo trajala učna doba 9 mesecev. V poštev pridejo v prvi vrsti vseučiliški dijaki ter pripravljiva vojni minister Belajev načrt za prireditve dijakov v te šole.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 11. novembra. (K. u.) Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Na raznih mestih bojne črte artiljerijski boji kakor tudi živahno delovanje z minami in ročnimi granatami.

Neko angleško letalo se je moralo svernokahodno od Bapaume izkrcati, posadka je ujeta.

Vrhovno vojno vodstvo.

Velikanski vojni stroški Anglije.

London, 11. novembra. Pri dovolitvi vojnega kredita v spodnji zbornici v znesku 400 milijonov funtov sterlingov (10 milijard kron) je rekel premierni minister Asquith, da se s tem povisa od začetka vojske zahtevana vsota na 1662 milijonov funtov (41½ milijarde kron). Izdatki od 1. aprila do 6. novembra da znašajo 743.100.000 funtov (18 milijarde kron), dnevni vojni stroški med 12. septembrom in 6. novembrom 4.350.000 funtov (109,7 milijonov kron) proti 2.700.000 funtom (67,5 milijonov kron) v preteklem odseku finančnega leta. Glavni vzroki povečanja izdatkov da so predjemni zaveznikom kakor tudi stroški za municijo. Ni pa verjetno, da se zmanjšajo izdatki v tem času, ki so kriti po predloženem predlogu, nasprotno pa da je verjetno, da se povečajo.

Pomiloščeni belgijski vohuni.

Kolin. Kardinalu pl. Hartungu se je brzojavilo, da je cesar Viljem pregledal na prošnjo sv. očeta smrtno kazen radi vohunstva grofici pl. Belleville, gospici Thulier in Louisu Severin v Bruselju in jo izpremenil v dosmrtno ječo.

Angleški vojni svet.

London. (K. u.) »Daily Chronicle« objavlja podrobnosti o še ne ustanovljenem vojnem svetu, ki mu pripadajo Asquith, Lloyd George in Balfour. V posebnih slučajih pritegnejo tudi k posvetovanjem druge ministre, da vsi trije ministri enako sodijo, je sklep obvezen, če ne, odloči celo ministrstvo.

Kam je odpotoval Kitchener?

Berlin, 12. novembra. (Kor. ur.) Zasebni dopisnik Wolffovega urada brzojavlja iz Washingtona: Zaupno se poroča, da je odpotoval Kitchener v Indijo, kjer so nastali resni nemiri.

Stališče Portugalske.

Pariz, 11. novembra. Lizbonski dopisnik »Tempsa« poroča, da je udeležba Portugalske v vojski le še predmet platičnih razmotrivanj. Če bi imela Portugalska le še pred tremi meseci nad 60.000 do 80 tisoč mož, bi mogoče zavezniški apelirali na njeno pomoč. Sedaj je pa skoro gotovo, da se bo Portugalska v soglasju z Angleško omejila na dobrohotno nevtralnost napram ententi in v danem slučaju dobavila orožje in municijo ter sprejela v oskrbo ranjence. Finančni položaj Portugalske je zelo težaven vsled velikih izdatkov za obrambo kolonij.

Razna poročila.

Cesa pričakuje grof Andras od vojske.

V mažarskem listu »Bilagiac« se je izrazil grof Andras o bodoči gospodarski politiki osrednjih držav sledeče: »Mi moramo tudi po zmagi zelo omejiti. Ne smemo postaviti glavnega tržišča na osvojitve, marveč na naš lastni razvoj in na pridobitev stalnih in gotovih prijateljev in sodelavcev v gospodarskem življenju.

Požar v Trentonu.

London, 12. novembra. (Kor. ur.) Reuter poroča iz New Yorka: V tavnaricah tvrdke Röbling & Co. v Trentonu (New Jersey), ki izdelujejo žice zaveznikom, je

izbruhnil požar, ki so ga sicer pogasili, a škode je le nad en milijon dolarjev.

Francoski podmorski čoln »Tourquoise« uvrščen v turško brodovje.

Carigrad. (Kor. ur.) Dne 19. t. mes. so slovesno pridružili turškemu brodovju osvojeni francoski podmorski čoln »Tourquoise«.

Primorske novice.

— Skrb za sirote po padlih vojaki.

Nesrečna usoda beguncev je privedla c. kr. vlado, razne javne činitelje in zasebnike do tega, da skušajo na razne načine izboljšati njihov položaj. Brez dvoma se smejo begunci smatrati kot hudo prizadeti po vojni, a neprimerno hujši je položaj nesrečnih sirot, ki so izgubile svoje roditele. Veliko sirot z Goriško-Gradiščanskega se sedaj začasno nahaja bodisi v begunskih taboriščih, kjer prejemajo potom svojih sorodnikov ali varuhov vladno podporo, bodisi pri zasebnikih, ki so se iz milosrčja zavzeli za nje. Socialna in človekoljubna dolžnost pa nam nalaga, da skrbimo tudi za usodo sirot po vojni in potrebno je, da že sedaj proučujemo načine in sredstva, kako bi se zagotovila tem sirotam prava vzgoja, da postanejo koristni člani družbe. Med pripravljala dela te človekoljubne akcije spada štetje sirot, pristojnih na Goriško-Gradiščansko. V ta namen se je obrnil deželni odbor na taboriščne uprave s prošnjo, da sestavijo imenike sirot, ki se nahajajo v begunskih taborih. Enaka prošnja je bila odposlana »Posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani«. Mogoče pa je, da zgoraj omenjenim činiteljem ne bodo vsi zaželeni podatki na razpolago, ker se mnogo sirot nahaja pri zasebnikih. Vsled tega prosim deželni odbor take družine, da mu naznanijo imena in starost sirot iz naše dežele, ki jih imajo pri sebi. To naznanilo naj pošljejo deželnemu odboru bodisi naravnost, bodisi potom pomožnega odbora za begunce z juga (Dunaj, IV., Favoritenstrasse 5), ali pa potom »Posredovalnice za goriške begunce« v Ljubljani. — Deželni odbor goriški, sedaj na Dunaju, I. (parlament).

Naši begunci. Da bodo ljudje vedeli, kje biva mnogo kraških evakuirancev, vam naznanimo, da smo se že tretjič preselili — in sicer iz Gmünda — v Bruck na Leiti, od tam pa v Steinklamm P. Rabenstein N. A.

Odbor za varstvo konsumentov se je, kakor v drugih večjih mestih, ustanovil tudi v Trstu. Podpiral bo oblastva pri izvrševanju postav in naredb proti navajanju cen, ponarejanju živil, skrivanju zalog itd. Naznanjal bo krivice na pristojnem mestu in bo sploh v najožjem stiku z oblastvi na eni in občinstvom na drugi strani. V odbor se povabijo odposlanci vseh gospodarskih, dobroteljskih in kulturnih društev. Odbor bo imel v vseh mestnih okrajih svoje podružnice oziroma zaupnike. Strankam pa bo na razpolago ob določenih urah vsak dan glavni urad, kjer bo sedež načelstva.

Trst in vojno posojilo. Trst je podpisal novega vojnega posojila 60 milijonov kron.

V tržaški kanal je padel 6. t. m. zvečer 56letni Anton Martino. Rešili so še živega in ga prepeljali v bolnišnico.

Nenadna smrt. 63letnega vpokojenega državnega redarja v Trstu Frančiška Hrast je 6. t. m. napadla angina pectoris ter je v kratkih trenotkih izdihnil.

Tretji vojaški dan v Trstu uprizore 2. decembra. V vseh 30 mestnih šolah se delajo velike priprave za ta dan.

Tržaški kanal ograjen. Ker so se ob tržaškem kanalu vedno ponavljale nesreče, so začasno napravili ob njem železno ograjo.

1970 kg rib je bilo 9. t. m. na ribjem trgu v Trstu; prodajale so se po 1 K 4 do 1 K 76 vin. kilogram.

Ljubljanske novice.

Ij Bo treba poskrbeti. Čujejo se pritožbe, da nekatere gospe dobe posebne listke za dobavo jajc, dočim pa se takih listkov drugim ne izroči. Pri tržnem nadzorstvu pravijo, da se dobe jajca na krušne karte, na te karte pa se jih tudi ne dobi. Vse tozadevne pritožbe naj se takoj pošljejo našemu uredništvu. Mislimo, da vsaj v sedanjem času moramo biti vsi enaki.

Ij Nesreče. Uslužbencu državne železnice 26letnemu ključavničarju Ant. Leschnik je padla traverza na levo nogo ter mu jo močno poškodovala. — V delavnici električnocestne železnice je padel 63letnemu ključavničarju Ludviku Železniku iz Novega Vodmata kos železa na desno nogo ter mu prizadel občutne poškodbe. Oba uslužbenca se zdravita sedaj v deželni bolnišnici.

Našel se je dvajsetkronski bankovec. Dobi se pri Fani Viršek, Mestni trg 25, II. nadstr.

Doberdob ali Doberdo?

Tržaška »Edinost« popolnoma upravičeno piše:

Ena tržaških ulic je prejela torej novo označenje z imenom kraja, kjer se vrše sedaj krvavi, zgodovinsko znameniti boji, kjer naši bojevniki izvajajo junaštva, kakor jih je le malo zabeleženih v zgodovini modernih vojen, v obrambo meja naše monarhije in za ohranitev integritete naše države. Naš Doberdob in kraška planjava okoli njega je to, kjer stoji naša hrabra straža, da odbije napade, ki butajo vanje iz furlanske ravnine. Slovenska tla so to in slovenska vas je, ki daje ime temu krvavemu bojnemu pozorišču. Zato je tudi edino pravilno, edino pravilno in tudi edino pravično tisto krajevno označenje, ki mu ga je dalo ljudstvo, ki mu je to ozemlje domača gruda. In vendar rabi v vseh poročilih po časopisih še vedno skovanka — Doberdô. Nadaljevanje s to staro prakso, ki je od nekdanj pačila resnični narodni značaj naših krajev, je še razumljivo na vse zadnje. Na kartah generalnega štaba je označenje Dobredô in zato se ga drže vojaške oblasti. Ali, ko gre za to, da se z imenovanjem ene tržaških ulic ovekoveči giganška borba, defenziva, ki z ozirom na vse okolnosti, ob katerih se vrše, pomenja morda najslajnejše zmage v tej svetovni vojni — moremo pričakovati, da dobi ona ulica pravilno ime. Ne Doberdô, ampak Doberdob je to! Apiliramo torej na kompetentne faktore, posebno pa na njegovo ekscelenco namestnika Fries-Skeneja, ki si je znal z modrim, taktim in korektnim vedenjem v mnogih slučajih pridobiti zaupanje prebivalstva, naj ukrenejo, da bo ustrezno tej naši želji, ker le tako bo odgovarjalo značaju kraja, ki se hoče z omenjenim prekrščenjem poslati, in s tem tudi namenu te odredbe! Ni to nikakoli zahteva narodnega šovinizma, niti se ne more nihče čutili neprijetno zadet po tem. Tudi naše italijansko prebivalstvo ne. Tudi v časih najhujše propagande, ko je »Piccolo« najdrzejše prekršcal naša krajevna imena, mu masa italijanskega prebivalstva ni sledila in ni hodala v Bagnole, Vale di San Odorico, Cesciana, marveč vedno le v Boljunc, Dolino, Sežano! Tako se tudi ne bo spodtikala nad Doberdobom. Prosimo torej, dokler je še čas!

Dnevne novice.

— Zbiranje spominov na vojsko po centrali za domovinsko varstvo na Kranjskem. Po vzoru drugih kronovin je po inicijativi gosp. deželnega glavarja dr. Šusteršiča centrala za domovinsko varstvo na Kranjskem sklenila napraviti obsežno zbirko različnih spominov na našo slavno in junaško armado ob Soči. Pripravišalna dela sta že pred nekaj časom prevzela ravnatelj centrale stolni kanonik g. dr. Gruden in dr. V. Krisper. Namerava se za te zbirke prirediti na Bledu, v Boh. Bistrici in v Ljubljani posebne prostore. V Ljubljani bi bil za tak vojni muzej posebno pripraven ljubljanski Grad, da bode čast in slavo cesarske armade oznanjeval še poznim rodovom.

— Nad 4 milijarde tretjega vojnega posojila. Uradno se je naznanilo, da znašajo doslej ugotovljeni podpisi tretjega vojnega posojila 4,015 milijard; ta vsota se bo pa še znatno zvišala, ko se uredi še ostali viseči podpisi. Ta uspeh prekaša vsa pričakovanja tudi optimistično mislečih krogov, vsota, ki znaša skoraj toliko, kakor obe prejšnji posojili, je naravnost orjaška. Ta fenomenalni uspeh osvetljuje avstrijsko gospodarsko moč kakor blisk in kaže, da je Avstrija tako bogata in trdna kakor njena mogočna zaveznica Nemčija. Celotnatančni poznavalci naših posebnih denarnih razmer priznavajo, da se je finančna moč Avstrije doslej silno podcenjevala in da je ta država absolutno kos najsmelejšim zahtevam, ki se morejo staviti na kulturno državo. Še je treba z glasom poudariti, da je Avstrija izvedla to neizmerno podjetje brez najmanjšega prisilnega sredstva, da, pri tem niti niso sodelovali vsi sloji prebivalstva v tisti meri, kakor bi bilo pričakovati. Tudi z Ogrskega, kjer se podpisovalni rok zaključuje bodočo sredo, prihajajo sedaj zelo ugodna poročila o množicah se podpisih. Avstro-Ogrska stoji sedaj ponosno tudi finančno sijajno oborožena. Za vojno in upravo je za nadaljno bodočnost bogato preskrbljena.

— Odlikovanja. Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil polkovni zdravnik dr. Matej Justin, v garnizijski bolnici št. 8. Najvišje pohvalno priznanje je dobil stotnik 17. pp. Franc baron Salvici, prideljen generalnemu štabu. Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje 1. vrste je dobil desetnik, tit. četovodja, sanitetni podčastnik 47. pp. Ferdinand Kovarčič. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste sta dobila infanterista Klun Josip in Zbašnik

Ivan, oba pri 53. pp. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: desetnika Stranig Tomaž in Grehem Leopold, oba pri 7. pp.; desetniki Klemenčič Valentin, Matjašič Franc in Skušek Rudolf, poddesetnik Ivič Jernej, infanteristi Brunčko Martin, Petek Alojzij, Skribec Franc, Lasič Josip in Soko Ikar, vsi pri 47. pp.; topničar 37. polj. top. p. Zalar Jakob; štabni narednik Gril Ivan in orožniški mojster Kremen Ferdinand, oba pri 4. pp. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: infanterist 7. pp. Maier Peter; poddesetnika Borovnik Maks in Kozol Josip, infanteristi Kern Fr., Knaus Josip, Lesnik Rudolf, Repnik Simon, Roj Franc, Roškar Miroslav, Kolar Ivan, Lorenc Alojzij, Novak Viktor, Woschitz Franc in častniški sluga Muršak Štefan vsi pri 47. pp.

— Predmeti proti mrazu za vojaške na bojnem polju. C. in kr. etapno višje poveljstvo je v svrhu enotnega postopanja odredilo, da se ne sme pošiljati ali oddajati darovane predmete za obrambo proti mrazu neposredno armadi na bojnem polju, temveč da je taka darila oddati nabiralnici daril v naturalijah c. in kr. vojnoskrbovalnega urada v Ljubljani (c. kr. deželna vlada, Simon Gregorčičeva ulica 20, pritličje).

— Zdravniška izpričevala za vojaške obvezance. Uradno se naznanja, da civilni zdravniki pri sestavi zdravniških izpričeval vojaškim obvezancem, ki so poslani v vojaško bolnišnico, da se dožene njihova onemoglost, dalje rezervnikom, ki so poklicani k orožnim vajam ali rezervnim gazistom, — nimajo v spričevalu izrekat svojega mnenja o nesposobnosti dotičnih vojaških obvezancev za vojaško službo ali o zdravju nevarnih posledicah te službe za dotičnike. O tem soditi v splošnem niso poklicani civilni zdravniki in s takimi spričevali povzročajo le nepravilne, mnogokrat na škodo dotičnega vojaškega obvezanca. Zato naj se vse take opazke v zdravniških izpričevalih opuste. Pač pa morejo praktični zdravniki pri sestavi zdravniških izpričeval vojaškim obvezancem ali vojaškim osebam, kar se jim s tem ne namerava zabraniti, v gotovih okoliščinah podati važna opozorila glede bolniškega stanja, dedne obremenitve in prestanih bolezni.

— Izjemne določbe za srednješolce, ki spadajo pod črnovojniško dolžnost. Naučni minister je dovolil, da se morejo rojstni letniki učencev na gimnazijah, realnih gimnazijah in realkah do vključno 1896. letnika, ki so v šolskem letu 1914/15. prejeli letno izpričevalo o predzadnjem srednješolskem zavodu ter morajo po svojem vojaškem službenem razmerju (vsled ponovnega prebiranja ali začasnega dopusta) odrediti k vojakom, takoj pripustiti k zrelostni izkušnji; isto velja za učence letnika 1897., ako so v šolskem letu 1915/16. sprejeti kot javni učenci ali vpisani privatisti v zadnji srednješolski razred, so pa že v aktivni službi, pa dobe v to svrhu potrebni vojaški dopust. Pod istimi pogoji se morejo pripustiti k predčasni zrelosti izkušnji tudi učenci letnika 1898., ako so v šolskem letu 1914/15. prejeli izpričevalo predzadnjega srednješolskega razreda in so vsled svojega prostovoljnega vstopa tačas že v aktivni vojaški službi ali pa v zvezi prostovoljskih formacij. Učenci tega letnika pa, ki še niso v aktivni vojaški službi, se pa pod nobenim pogojem ne pripuste k predčasni zrelosti izkušnji.

— Zvišani davek na špirit. Z naredbo temeljem § 14. se je zvišal davek na kontingentirani špirit od 70 na 200, za nekontingentirani špirit pa od 90 na 220 kron. To je četrto zvišanje tekom let. Tretje zvišanje se je izvršilo julija lani ter je znašalo 20 K. Ves zvišek je bil pridržan državi. Topot pripade zvišek izključno deželam, ki večinoma zelo potrebujejo »draginske deklade«. Obenem z davčnim zvišanjem so se od 3. novembra dalje zapre vse zaloge špirta ter vsa bodoča produkcija postavila pod državno kontrolo, v katero svrhu se je ustanovila centrala za špirit. Ves špirit se mora prodati njej ter ga bo ona dalje odajala.

Prvi sneg je pričel padati v Zagrebu v petek popoldne.

Cerkvene zvonove popišejo v zagrebški nadškofiji.

Tisoč kron je podpisalo za III. avstrijsko 5½% vojno posojilo »Strokovno in podporno društvo trgovskih in podjetniških uslužbencev« v Ljubljani.

— Dunajsko gledališče »Ronacher« bo dne 15. januarja 1916 na javni dražbi prodano. Cenjeno je na 1.800.000 kron.

— Smrtna kosa. Umrli je na Dunaju c. kr. višji korektor drž. in dvorne tiskarne Alojzij Rudolf. — Na severnem bojišču je padel desetnik c. in kr. pešpolka Ignacij Berginec.

Elegantne špijonke z Balkana. Listi poročajo, da se je posrečilo južnoogrskim oblastem zasaciti dve elegantni nevarni špijonki z Balkana. Eno obeh dam so zaprli že nekaj dni po njenem prihodu. Nastanila se je bila v neki majhni vasi, kjer so hangarji vojaških letalcev. Tu je v svoj dnevnik risala aparate in skušala dobiti

podatke o načrtih letalcev. Že takoj ob svojem prihodu je vzbudila sum ter se je pazilo na vsak njen korak; čez nekaj dni, ko si je bila nabrala že lepo število risb in notic, ki bi bile za Balkan vsekakor zelo važne, so jo zaprli in ji njeno »zbirko« odvzeli. Pokazalo se je, da je bila tujka Srbkinja po rodu, in sicer v najožjem sorodstvu z vojvodom Putnikom. Druga špijonka je že dalj časa igrala vlogo v družabnem življenju na južnem Ogrskem. Kot odvetnikova soproga je imela dostop v boljše kroge, razen tega pa je imela prilžnost, kot koncertna pevka obiskovati večja mesta v monarhiji ter je gostovala tudi v Budimpešti in na Dunaju. Že dalj časa so se zdela oblastem njena potovanja sumljiva, a ni se posrečilo, dognati njenih zvez z Balkanom, ker se ni posluževala ne pošte ne brzojava, marveč je svoja poročila izročala selu, ki jih je nosil do meje in ondaj izročal drugemu selu, ki jih je potem oddajal v sovražno deželo. Pa tudi ta špijonka ni dolgo časa izvrševala svojega posla, marveč je bila nekega dne zasacena in s selom vred aretirana. Oblasti na južnem Ogrskem postopajo sedaj z največjo strogostjo s tujimi ženskami in ne poznajo nasproti njim nobenega viteštva in gostoljubja več. Tako ostro postopanje bi bilo tudi pri nas priporočljivo.

O miru.

Angleški lord in mir.

Medtem, ko vodilni državniški entente, predvsem Angleške, označujejo kot vojni cilj popolni poraz Nemčije, se kaže vedno več znakov, da se množe ljudje, ki uvidevajo, da je dosega tega cilja dvomljiva, ljudje, ki prihajajo do spoznanja, da je dovolj žrtv na življenju in blagu. Kar je še večjega pomena: ti ljudje dvigajo svoj glas vedno glasneje in nujneje. En tak zgled imamo v angleški zbornici. Asquith je tamkaj med drugim izjavil: »Zavezniki so odločeni skupaj stati in pasti. Vse vesti o kakem posebnem miru so izmišljene. Mi ne bomo preje odnehati, dokler ne bomo zagotovili malim državam Evrope neodvisnosti, Evropo samo in cel svet pa oprostili nasilne nadvlade.« Te besede so seveda vsi navzoči odobraval, vendar se je pa dvignil lord Milner, ki je v svojem govoru precej nasprotoval Asquithu. Povedal je, da je Srbija postala plen osrednjih velesil in Bolgarije, da ententa na zahodnem bojišču ni premagana, pa tudi ni zmogala, da je položaj na Dardanelah enak nemogočemu pustolovstvu. Tudi položaj na morju ni tak, kakor bi smeli pričakovati z ozirom na naše mnogobrojno brodogradnjo. Mi sicer obvladamo morje, ne moremo pa prisiliti nemškega brodogradnjo, da bi se spustilo v bitko. Stara, od mnogih generacij ustvarjena civilizacija je skoro porušena. Zato ni presenetljivo, ako se pričenjamo vpraševati, če ni mogoče izhod iz tega položaja. Ne pozivam vlade, da bi sedaj pokazala ta izhod. Nočem niti poizkusiti postaviti pogoje sprave, hočem pa navesti nekaj točk, ki bi bile neobhodno potrebne podlaga za možnost bodočega sporazuma. Prva neobhodno potrebna točka je osvoboditev Belgije in severne Francoske. Sicer bi se morali dalje boriti. V Nemčiji je razširjena misel, da bi morala Angleška plačati vojno odškodnino. Ni pa Angleža, ki bi bil kdaj za to, da bi bila Angleški kdaj naložena vojna odškodnina. Končno je prostost morja važna točka za mirovna pogajanja.

Iz tega govora lorda Milnerja se jasno vidi, da Angleži in z njimi cela ententa ne stoji več na svojem prvotnem stališču, da morata biti Nemčija in Avstrija popolnoma na tleh, predno se konča vojska. Precej so že odnehati in če bo sreča spremljala naše orožje kot doslej, bodo morali še v marsičemur odnehati. Vsekakor so pa besede lorda Milnerja v angleški zgornji zbornici značilne. Iz njih se jasno vidi, da je angleško ljudstvo od najvišjih do najnižjih slojev naveličano vojske in pripravljeno

skleniti mir, seveda pod kolikor mogoče častnimi in ugodnimi pogoji.

Asquith bo zahteval v parlamentu novega kredita.

Prihodnji teden bo Asquith v parlamentu zahteval nov kredit. Pri tem pa ne gre za posojilo, marveč zgolj za dovoljenje parlamenta, da se sme izdajati denar v vojne svrhe. Vprašanje pokritja — davki, najetje itd. — nima s tem ničesar opraviti in pride eventualno kasneje na vrsto.

K Briandovemu govoru

pripominja »Information«: Dočim smo se pri nas, v Nemčiji, Angliji in Rusiji izoginili doslej vsakemu razpravljanju o vojnih ciljih, gospod Briand ni bil tako skromen. V svoji programatični izjavi je pridobil Alzacije in Lotaringije izrecno označil kot vojni cilj. Kljub temu se še dobe ljudje, ki najdejo v njegovem govoru mirovno misel. Čudaki.

Govorice o miru prezgodnje.

»Information« piše: 9. novembra se je vršil v Londonu običajni banket pri lord-mayorju. Govorili so trije ministri: državni tajnik za notranje stvari sir John Simon, prvi lord admiralitete mr. Balfour in prvi lord zaklada mr. Asquith. Vsi njihovi govori imajo eno vodilno misel: Krepko nadaljevanje vojne. To se slabo strinja s posredovalnimi povestmi, ki se pošiljajo v svet iz Washingtona, Madrida in Haaga, ima pa to prednost, da je vsaj odkritosrčno. Čas, da bi govorili o miru, še ni prišel. Naj se ne slabi moraličnega živca naših ljudstev s praznimi govoricami!

Sv. oče se resno trudi za mir.

Berolin. »Vossische Zeitung« poroča iz Amsterdam: Poslanec centruma Erzberger je v razgovoru z zastopnikom »New Yorker Journala« rekel, da papež stori za mir, kar je le v njegovi moči. Ko je bil Erzberger pri sv. očetu, je bil papež resno pri delu za mirovno misel. Papež je bil vedno navdušen borilec za mir. Bil je neumoren in nepristranski v svojih poizkusih, da je njena spor. Iz lastne skušnje vem, da sv. oče še vedno pričakuje sodelovanja od strani ameriške vlade in ljudstva. Mislim, da bo tudi ameriška nota Angleški pripomogla, da bo Angleška bolj naklonjena mirovnim pogajanjem, namreč, če bo ameriška nota tako krepko sestavljena, kakor to pričakujem. (Pred nekaj dnevi smo prinesli to precej krepko in odločno noto. Op. uredn.)

Kardinal Mercier poklican v Rim.

»Frankf. Ztg.« poroča iz Berna: Po sem došli poročili iz Rima je papež pred kratkim pozval znanega belgijskega kardinala Mercier, nadškofa v Mechelnu, da pride v Rim.

Išče se

k boljši družini
pridna in
krščanska

v srednjih letih ki razume vsa hišna opravila. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 2361. (ako se pri-
loži znamka za odgovor.)

Vojni kreme-zrezki

(Kriegs-Kreme Schnitten)

nepokvarljiva fina jed, nudi lep zaslužek. — 1 karton 36 kosov K 4.— Razpošilja najmanj 3 kartone 2354 po pošti.

Brandt v Ljubljani, pošta 7.

Zaloga na debelo: Nowotny, Dunajska cesta.

Sprejme se takoj

stolar

pri A. Kanc, Gameljne pri Ljubljani.

Išče se za takoj ali za 1. februar

stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje, meblirano ali nemeblirano. — Ponu be pod F. L. 2349 na upravništvo lista.

2332
Vam plačam, ako Vaših kurjih oces, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi. Cena lončku z jamstvenim plamom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — KEMENY, Kaschau (Kassa) I., poštini predal 12/82 Ogrsko.

Št. 11.691 V. u.

Razglas.

I. del. Nadalnje izplačevanje državnih prispevkov za preživljanje po zakonu z dne 26. decembra 1912, št. 237 drž. zak.

Cesarski ukaz z dne 12. junija 1915, št. 161 drž. zak., popolnjen po ministrijskih ukazih z dne 12. junija 1915, št. 162 drž. zak., in z dne 28. septembra 1915, št. 288 drž. zak. določa tako: Če se vrne mobiliziranec kot invalid in z vsaj za 20% zmanjšano delazmožnostjo ter dokaže, da si ne more toliko prislužiti, da bi bilo njegovo preživljanje in preživljanje njegovih svojcev zagotovljeno, se njegovim svojcem državnega prispevka za preživljanje po zakonu z dne 26. decembra 1912, št. 237 drž. zak., ne sme ustaviti. Če se je pa to že zgodilo, se ga mora nanovo nakazati, seveda le, če so ostali zakoniti predgogi še vedno dani. Morebitna državna preskrbnina, ki jo dobiva invalid, pri tem ne prihaja v poštev.

Ravnatoko se državnega prispevka — če so ostali zakoniti predgogi še vedno dani — ne sme ustaviti, oziroma se ga mora nanovo nakazati, akoravno je preteklo že 6 mesecev, odkar je mobiliziranec v boju padel ali se ga je po boju pogrešilo ali odkar je umrl vsled poškodbe ali bolezni, ki jo je dobil v aktivni vojaški službi. (Predno so izšli goraj omenjeni ukazi, so imeli svojci pravico do državnega prispevka samo 6 mesecev po mobilizirančevi smrti ali pogrešitvi.) Če svojci ali preostali že prejemajo vojaško preskrbnino (pokojnino, vzgojevalnino), se jim mora vključ temu izplačevati še oni del državnega prispevka nadalje, za koliko je ta prispevek višji od vojaške preskrbnine.

Pripomnja: Pravico do državnega prispevka po zakonu z dne 26. decembra 1912, št. 237 drž. zak., imajo pod zakonitimi pogoji svojci onih mobilizirancev, ki niso dolžni prezenčno služiti (rezervnikov, črnovojnikov), dalje svojci oseb, opravljajočih osebna dela ali službe v vojne namene na podlagi zakona o vojnih dajatvah z dne 26. decembra 1912, št. 236 drž. zak., dalje svojci onih prostovoljcev po poklicu, ki so že popolnoma zadostili svoji naborni dolžnosti ali odslужili svojo postavno službeno dobo, ter svojci takih definitivnih članov kolesarskih in strelskih formacij (prostovoljnih kolesarjev in strelcev), ki so trajno pritegnjeni v aktivno službovanje.

II. del. Priznavanje posebnih državnih podpor.

Neglede na to, da dobivajo morda že vojaško preskrbnino (za invalide, za preostale ali svojce), pa prosijo vsled določenih zgoraj omenjenih ukazov lahko osebe, pri katerih niso dani predgogi za priznanje državnega prispevka za preživljanje po zakonu z dne 26. decembra 1912, št. 237 drž. zak., za posebno državno podporo. (Osebe, ki imajo pravico do državnega prispevka za preživljanje, torej ne morejo prositi za posebno državno podporo, temveč le za državni prispevek za preživljanje, oziroma za nadaljnje izplačevanje tega prispevka.)

Za posebno državno podporo prosijo lahko:

a) vojaške osebe, ki so postale med sedanjem vojno ali vsled nje invalidne, in sicer podčastniki, ki prostovoljno dalje služijo, in osebe moštva, ki so dolžne prezenčno služiti, kakor tudi one, ki niso dolžne prezenčno služiti in so brez svojcev ali katerih svojci nimajo pravice do državnega prispevka za preživljanje po zakonu z dne 26. decembra 1912, št. 237 drž. zak. (če imajo namreč invalidovi svojci pravico do državnega prispevka za preživljanje, potem se jim v smislu I. dela tega razglasa ta prispevek še nadalje izplačuje in ne morejo prositi niti invalid sam, niti njegovi svojci za posebno državno podporo);

b) svojci oseb, navedenih pod točko a);

c) preostali ali svojci med sedanjem vojno ali vsled nje padlih (umrlih) ali pogrešenih podčastnikov, ki so prostovoljno dalje služili, in oseb moštva, ki so dolžne prezenčno služiti, kakor tudi drugih oseb moštva, katerih svojci nimajo pravice do državnega prispevka za preživljanje (če imajo namreč preostali ali svojci pravico do tega prispevka, se jim ga v smislu I. dela tega razglasa še nadalje izplačuje in nimajo pravice prositi za posebno državno podporo).

Osebam moštva za enake veljajo tudi osebe, opravljajoče osebna dela ali službe v vojne namene po zakonu o vojnih dajatvah, če nimajo morda te osebe ali njihovi preostali pravice do kake druge preskrbe kot osebe moštva ali njihovi preostali (po drugih zakonih, n. pr. o zavarovanju delavcev zoper nezgode, ali po pogodbah.)

Za svojce veljajo: zakonska žena, zakonski in nezakonski otroci, zakonski oče in stari oče, zakonska ali nezakonska mati in stara mati ter zakonski oče nezakonske matere vpoklicančeve.

Za posebno državno podporo se prosi pri županstvu stalnega bivališča, odločajo pa o prošnjah iste komisije kot o zglastvah za državni prispevek za preživljanje po zakonu z dne 26. decembra 1912, št. 237 drž. zak.

Kdor hoče za tako podporo prositi in stanuje v Ljubljani, naj se zglasti na mestnem magistratu, kjer mu bo v to določen uradnik na uradnem formularju spisal prošnjo, za katero ni treba koleka.

Vsi prosilci (tudi invalidi sami) morajo dokazati, da so podpore res potrebni, svojci in preostali vpoklicancev (izvzemši sirote, ki imajo po zakonu o vojaški preskrbnini pravico do vzgojevalnine) razven tega tudi, da jih je invalid ali padli (umrli, pogrešani) vpoklicanec pred vpoklicem bistveno vzdrževal ali vsaj trajno podpiral.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 1. novembra 1915.

Potrli žalosti naznanjamo, da je Vsemogočni našega predragega, dobrega očeta, oziroma tasta, starega očeta in strica, gospoda

Lorenca Dolžana

posestnika

po dolgi mučni bolezn, previdnega s svetotajstvi za umirajoče, danes ob 6. uri zjutraj poklical k Sebi v večnost.

Pogreb predragega rajnika se bo vršil v nedeljo dne 14. novembra 1915 ob tretji uri popoldne po svečanem blagoslovljenju v hiši žalosti v Sp. Šiški št. 216 na pokopališču pri Sv. Križu.

Sveta maša za dušo pokojnika se bo darovala v ponedeljek 15. t. m. ob 7. uri zjutraj v cerkvi sv. Jerneja v Sp. Šiški.

Bodi mu lahka zemlja

V Ljubljani, dne 12. novembra 1915.

Franja Borštinar, roj. Dolžan, hči.

Pavla, Slavko, Franci, Marijan, vnuki.

Fran Borštinar, revident južne železnice.

Mariola Holeček, zeta.